

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler:
Gyrid Giæver
Epost:
gyrid.giaver@forbrukerradet.no

Vår dato:
21.10.2015

Vår referanse:
15/5743 - 2

Deres dato: Deres referanse:

Merknader til forslag til ny lov om Forbrukerklageutvalget med forskrifter

Forbrukerrådet gir først merknader til spørsmål 1, 3 og 4 som departementet reiser på side 8 i høringsnotatet, deretter øvrige temaer vi ønsker å kommentere på. Våre kommentarer til spørsmål 2 vil etter avtale med departementet bli ettersendt.

1 Bør den næringsdrivende som bringer Forbrukertvistutvalgets vedtak inn for tingretten betale for forbrukerens sakskostnader?

Departementet ber særlig om høringsinstansenes syn på om næringsdrivende bør betale gebyr for saker som bringes inn for retten og viser her til ordningen i finansieringsvirksomhetsloven § 2-12 b) annet ledd som en interessant modell.

Forbrukerrådet er positiv til en ordning der næringsdrivende dekker forbrukers sakskostnader om saken bringes inn for retten. Lovgivningen på området tar opp i seg at forbrukeren er en svak part i møte med den profesjonelle parten og etter Forbrukerrådets syn er det rimelig at ubalansen mellom partene i en tvist også utjevnes når det kommer til spørsmålet om sakskostnader. Departementet viser til at små næringsdrivende kan finne en slik ordning urimelig om de får medhold i tingretten, men på den annen side kan en forbruker føle en stevning for tingretten som et press om forlik. Det påpekes videre fra departementet at et lite antall saker bringes inn for tingretten.

Forbrukerrådet vil anta at en næringsdrivende tar hensyn til prosessrisiko, herunder sakskostnadsspørsmålet i beslutningen om å bringe saken inn for tingretten. For forbrukeren er forlikspresset trolig mer uttalt/fremtredende om en slik ordning ikke finnes siden sakskostnader avgjøres etter tvl. § 20-1. En ordning som beskrevet kan derfor i større grad bidra til å utjevne styrkeforholdet mellom partene.

Forbrukerrådet mener at ordlyden i en lovbestemmelse om dekning av sakskostnader må følge ordlyden i finansieringsvirksomhetsloven § 2-12 b) annet ledd i en form tilpasset saksområdet.

2 Terskelverdi: Departementet ber om synspunkt på om forskriftshjemmel for å fastsette en øvre (og nedre) terskelverdi for å bringe en sak inn for behandling i FTU

Departementet foreslår i lovutkastet § 1 femte ledd at det i forskrift kan fastsettes en øvre og/eller nedre terskelverdi for å få en sak behandlet i Forbrukertvistutvalget. Så vidt vi forstår vil departementet foreløpig ikke foreslå slike verdigrænser.

Forbrukerrådet ser i utgangspunktet ikke behov for lovhjemmel, verken for en nedre eller øvre terskel.

En gjennomgang fra 2013 for saker som behandles i Forbrukerrådet viser at i underkant av 10 % av sakene har en tvistesum på under kr 1 000. Omtrent 10 % av sakene har en tvistesum over kr 100 000. Rundt 80 % av sakene har således en tvistesum mellom kr 1 000 og kr 100 000. Av saker med tvistesum mellom kr 500 000 og kr 1 000 000 behandlet Forbrukerrådet 18 saker, og ni saker hadde en tvistesum på mer enn kr 1 000 000.

Dersom departementet innfører en regel om terskelverdier, har vi følgende kommentarer:

Lovutkastet fastsetter ikke hvordan verdigrensene skal fastsettes. Det fremgår av direktivet at terskelverdier skal knyttes til tvistegjenstandens verdi, jf ADR-direktivets artikkel 5 (4) d)¹. I noen sammenhenger vil tvistegjenstandens verdi være sammenfallende med kravets størrelse (påstanden går ut på et pengebeløp), andre ganger ikke. I den danske lov om alternativ tvisteløsning i forbindelse med forbrukerklager er øvre og nedre terskelverdier knyttet til «prisen for varen eller tjenesteydelsen...», jf § 16, stk. 2, 3). En tilknytningsmekanisme lik den danske fremstår etter vårt syn som en retsteknisk fornuftig løsning.

Departementet påpeker at tvister om svært små krav vil kunne avvises fordi de er unødvendig eller useriøse, jf lovforslaget § 6 bokstav e). Små krav er ikke drøftet nærmere eller nevnt som eksempel under punkt 6.4.5.1 der man finner en samlet omtale av direktivets avvisningsgrunner. Det kan dermed oppstå uklarhet med hensyn til hva som er å anse for små krav. Etter vårt syn kan det reises spørsmål om hensynet til forutberegnelighet for forbruker ivaretas bedre om det i stedet fastsettes en nedre beløpsgrense for hvilke saker som behandles i Forbrukertvistutvalget fremfor at det skal være en skjønsmessig avvisningsgrunn som åpner opp for at begrunnelsen knytter seg til flere momenter enn bare tvistegjenstandens verdi. Med en nedre beløpsgrense kan forbruker unngå usikkerhet om saken vil bli behandlet i Forbrukertvistutvalget eller ikke.

Forbrukerrådet mener at en nedre terskelverdi må ha en sikkerhetsventil ved at enkelte saker med lav tvistegjenstandsværdi må kunne behandles i Forbrukertvistutvalget. Uten en sikkerhetsventil er vi skeptiske til en nedre terskelverdi. Ved at prinsipielle saker unntas fra den nedre terskelverdien, jf lovutkastet § 1 annet ledd, ivaretas hensynet til forbruker. Etter vårt syn er det interessant å se på muligheten også for å åpne opp for gruppesøksmål etter modell fra ARN som et supplement til behandling av prinsipielle spørsmål, se nærmere under punkt 9 om gruppesøksmål.

3 Bør mekling i Forbrukerrådet avbryte a) foreldelsesfrist og b) ha litispendensvirkning

Departementet foreslår at det bør være like regler for foreldelse og litispendens for alle saker som kan mekles i meklingsorgan. Departementet foreslår at foreldelse avbrytes ved innbringelse av sak til et meklingsorgan og at det inntreer en litispendensvirkning på seks måneder i tråd med tvisteloven § 18-2 tredje ledd.

Forbrukerrådet er tilfreds med at departementet nå legger opp til et mer helhetlig system for foreldelse og litispendens. I våre merknader til høring om lov om klageorganer for forbrukersaker understreker vi at det av hensyn til å etablere et ensartet system for utenrettslig tvisteløsning er

---

¹ Direktivets artikkel 5, 4. d) lyder slik i dansk språkdrakt: «Sagsgenstandens værdi ligger under eller over en på forhånd fastsat beløpsgrense»

hensiktsmessig med like regler for foreldelse og litispensens for sakene uavhengig av om det kun gis et meklingsstilbud eller om sakene også kan bringes inn for Forbrukertvistutvalget etter meklingsorgan. Fra et forbrukerståsted er det i tillegg forvirrende og uheldig med forskjellige regler, og like regler er derfor også nødvendig for å ivareta rettssikkerhet og forutsigbarhet for forbruker.

Forbrukerrådet er på denne bakgrunn enig i departementets forslag om at tvistelovens § 18-2 tredje ledd gis anvendelse for alle saker som bringes inn for meklingsorgan og at dette nedfelles i lov om klageorganer for forbrukersaker. Når det kommer til spørsmålet om foreldelse mener vi det best kan reguleres i foreldelsesloven § 16, eventuelt også med en henvisning til foreldelsesloven i lov om klageorganer for forbrukersaker.

4 Prinsipielle saker (lovutkast § 1 femte ledd)

Departementet foreslår at Forbrukerklageutvalget kan behandle saker av prinsipiell karakter jf lovutkast § 1 femte ledd, og det foreslås å lovfeste de viktigste kriteriene for hva som er å anse som en prinsipiell sak. Departementet foreslår eventuelt at det gis en forskriftshjemmel for å klargjøre kriterier.

Departementet drøfter temaet under punkt 6.1.5.4 og løfter her frem på hvilke saksområder det kan tenkes å oppstå prinsipielle saker og hva som etter departementets syn kjennetegner disse. Departementet foreslår at det er Forbrukerrådet som avgjør med endelig virkning om en sak er prinsipiell og kan gis anledning til å bli behandlet i Forbrukerklageutvalget.

Nærmere om saksområder og kjennetegn for prinsipielle saker

Saksområdet som omfattes er de sakene som Forbrukerrådet etter forslag om lov om klageorganer for forbrukersaker kun skal gi et meklingsstilbud i². Hovedregelen for disse sakene er dermed at dersom partene ikke blir enig gjennom meklingsorgan i Forbrukerrådet, så må saken bringes inn for ordinære domstoler.

Departementet trekker frem som eksempler taxi, reiseliv, helse og velvære, alternativ behandling, kulturarrangementer, veterinær- og arkitekttjenester. Saksområdet er således i hovedsak tjenester på områder der tjenesteleveransen ikke er direkte regulert.

Forbrukerrådet deler departementets syn om at en prinsipiell sak som utgangspunkt må reise rettslige spørsmål av betydning ut over den aktuelle saken, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få klagen avgjort.

Hensynet til forutberegnelighet tilsier at det er hensiktsmessig å klargjøre så langt som mulig hva som ligger i andre grunner, og departementet trekker her frem uavklarte spørsmål i regelverk, forvaltnings- og rettspraksis som eksempler. Departementet uttrykker at sakens økonomiske betydning for klager ikke har betydning.

Forbrukerrådet deler departementets syn på hva som i utgangspunktet skal anses å være en prinsipiell sak og hvilke hovedgrunner som kan vektlegges i vurderingen av om en sak er prinsipiell. Vi har nedenfor skissert noen mulige spørsmål som kan gi grunnlag for en prinsipiell sak.

---

² Forslag til lov om klageorganer i forbrukersaker § 27

Saksområdet er, som nevnt over, i store trekk ikke direkte regulert og rettspraksis på aktuelle områder er det (foreløpig) lite av. Alminnelig kontraktsrett vil bli viktig, og generelt kan vi se for oss prinsipielle saker knyttet til forståelsen av avtalerettslige prinsipper for et særskilt område. Et grunnleggende spørsmål er hvilken utførelse og kvalitet som kan forventes på tjenesten, særlig på områder der det ikke stilles særskilte krav til den som utfører tjenesten eller det finnes bransjenormer som kan gi en viss veiledning. På områder der det inngås skriftlige avtaler mellom partene, kan spørsmålet om hva som er et urimelige avtalevilkår være aktuelt. Et annet sentralt avtalerettslig prinsipp som kan gi opphav til prinsipielle saker er prekontraktuell opplysningsplikt. I andre saker kan det være tale om erstatningskrav fra klager, og i tråd med forbrukervernlovgivningen for øvrig, kan det på enkelte områder bli aktuelt å vurdere spørsmålet om ansvarsgrunnlag som et prinsipielt spørsmål. I forbrukervernlovgivningen er det på mange områder innført kontrollansvar, og det er foreløpig uavklart i rettspraksis om det kan anvendes utenfor de lovregulerte tilfellene på enkelte områder som omfattes av Forbrukerrådets meklingsstilbud. Prinsipielle spørsmål vil også kunne oppstå i de konkrete tilfellene hvor det kan være aktuelt å anvende prinsipper i håndverkertjenesteloven analogisk.

Behovet for forskriftshjemmel

I henhold til utkast til lov om Forbrukerklageutvalget § 1 annet ledd skal det ved vurdering av om en klager er prinsipiell tas hensyn til om klagen «reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, fordi den gjelder mange forbrukere eller reiser spørsmål om det er særlig behov for rettslig avklaring». Departementet åpner for å vedta en forskriftshjemmel for å fastsette nærmere kriterier. Ovenstående drøftelse av mulig spørsmål som kan gi grunnlag for en prinsipiell sak er ikke uttømmende. Oversikten viser også at spørsmålene som vil kunne anses som prinsipielle er varierte og komplekse. Etter Forbrukerrådets syn er det vanskelig å oppstille kriterier utover lovtekstens vurderingskriterier på nåværende tidspunkt. Fastsettelse av kriterier vil muligens bli enklere når det foreligger praksis fra Forbrukerklageutvalget og Forbrukerrådet er således positiv til forslaget om å vedta en forskriftshjemmel.

Nærmere om tekstforslag og prosessuelle forhold

Departementet legger opp til at det er Forbrukerrådet som skal vurdere hvilke saker som er å anse som prinsipielle, jf høringsnotat punkt 6.1.5.4, femte avsnitt. Lovfesting er foreslått i lov om klageorganer for forbrukersaker § 27. Vi deler synet om at kompetansen til å avgjøre om en sak er prinsipiell legges til Forbrukerrådet.

Forbrukerrådet har imidlertid en merknad til utforming av § 1 andre ledd. Etter vår mening er det uheldig at det relevante vurderingstemaet ikke er å finne i loven som regulerer det aktuelle organet som er tillagt kompetansen å ta stilling til hva som er en prinsipiell sak, dvs i lov om klageorganer for forbrukersaker. Slik paragrafen nå er utformet, må den leses sammen med lov om klageorganer for forbrukersaker § 27 for å få hele innholdet, noe som er uheldig. Vi anmoder derfor om at departementet tar inn i lov om Forbrukerklageutvalget at Forbrukerrådet er rette organ, samt en henvisning til lov om klageorganer for forbrukersaker § 27.

Vi forstår det slik at for saker der partene ikke gis adgang til å bringe saken inn for Forbrukerklageutvalget, vil det være opp til Forbrukerrådet å ta stilling til om saken er prinsipiell og *deretter* gi partene tilbud om behandling i Forbrukerklageutvalget på et slikt rettslig grunnlag.

5 Saksgang og klagefrister (lovutkast § 5)

Det følger av lovutkast § 5 første ledd at en sak kan klages inn for Forbrukerklageutvalget etter mekling i Forbrukerrådet. Forbrukerrådet antar at det er tilstrekkelig at saken er forsøkt meklet, jf. Forbrukertvistutvalgets avgjørelser FTU 14/1447 og 14/1484.

Departementet foreslår å innføre direktivets minimumsfrist for å klage, jf lovutkast § 5 tredje ledd. Norge er ikke forpliktet til å innføre en slik bestemmelse³ og Forbrukerrådet kan ikke se at det er nødvendig med en minimumsfrist for å klage i tillegg til de alminnelige preklusjonsfrister. En slik minimumsfrist er ikke inntatt i den danske forbrukerklageoven. Den foreslåtte ordlyden etter vårt syn uklar, og bør endres slik at den gir en regel og i mindre grad bygger på direktivets ordlyd.

Departementet påpeker i høringsnotatet under punkt 6.3.6.2 at det alltid skal gjelde en fire ukers frist for å klage en sak inn til Forbrukerklageutvalget. Fristen løper fra partene er underrettet om at mekling er avsluttet. Forbrukerrådet er tilfreds med at departementet foreslår en fire ukers frist slik det fremgår av lovutkast § 5 annet ledd.

6 Avvisningsgrunner (lovutkast § 6)

Lovutkastet § 6 bokstav a-h lister opp åtte avvisningsgrunner. At saken faller utenfor Forbrukerklageutvalgets kompetanse er ikke blant de angitte grunner. I høringsnotatet uttaler departementet (side 34) at saker utenfor Forbrukerklageutvalgets kompetanse eventuelt må avvises etter lovutkast § 6 bokstav g) som omhandler sakene som hindrer utvalget i å fungere effektivt.

Det fremgår av høringsnotat av 8. oktober 2014 til utkast til lov om klageorganer for forbrukersaker punkt 10.9 at saker utenfor klageorganets kompetanseområde ikke skal avvises med grunnlag i avvisningsgrunnene opplistet i direktivet artikkel 5 nr.4 bokstav a) til f) (som korresponderer med utkast til lov om klageorganer for forbrukersaker § 11). Departementet skriver på side 50 i nevnte høringsnotat at «[e]n vurdering av om en tvist skal avvises blir først aktuell når en klage er fremmet i henhold til § 10, altså klaget inn fra rette parter og innenfor organets saklige virkeområde.» Samtidig står det under punkt 10.2, side 43, i høringsnotat av 8. oktober 2014, at «[k]lager som ikke omfattes av nemndas kompetanse må avvises.» Forbrukerrådet antar at direktivet må forstås likt i de lover/forskrifter som gjennomfører direktivet. Det er ut fra forannevnte noe uklart om en sak som faller utenfor Forbrukerklageutvalget skal henlegges eller om den skal avvises under henvisning til lovutkast § 6 bokstav g).

Direktiv, lov om klageorganer for forbrukersaker og lov om Forbrukerklageutvalget legger opp til en rapporteringspraksis⁴ blant annet for mottatte og avviste saker. Av hensyn til ønske om en mest mulig ensartet praksis for alle klageorganer er det avgjørende at dette klargjøres.

7 Utvalget er bundet av partenes påstander (lovutkast § 7 fjerde ledd)

I forslag til lov om Forbrukerklageutvalget er det foreslått at utvalget i sin behandling av saken er bundet av partenes påstander jf § 7 fjerde ledd. Dette er en videreføring av någjeldende lov om Forbrukertvistutvalget § 7 fjerde ledd. Departementet begrunner forslaget med at utvalget må

³ Det følger av direktivets artikkel 5 nr. 4 bokstav e at det *kan* settes frist for forbrukerens klage til klageinstansen

⁴ Kapittel 2 i forskrift til utkast til lov om klageorganer for forbrukersaker og utkast til forskrift om Forbrukerklageutvalget § 11

forholde seg til partenes påstander og at Forbrukerrådets og sekretariatet i Forbrukerklageutvalget har en klar oppgave i å bidra til at partenes påstand er tydelig og klar, jf høringsnotat punkt 6.5.6.

Generelt bør et lavterskel utenrettslig tvisteløsningstilbud hvor det ikke er nødvendig med bistand fra advokat for å fremme egen sak, legges til rette for god veiledning om påstandsutforming. Forbrukerrådet deler departementets syn om utforming av en tydelig og klar påstand og at det skal ytes bistand i utformingen om partene ønsker det.

I merknad til FTU-loven § 7 i Norsk lovkommentar uttaler Trygve Bergsåker at siden «behandlingen [i utvalget] er skriftlig, er det vanskelig å justere påstander i forbindelse med den endelige behandlingen. For å unngå utsettelse av avgjørelsen, må regelen om at FTU er bundet av påstandene, kunne praktiseres noe fleksibelt». Forbrukerrådet er enig i dette. Tilsvarende må etter Forbrukerrådets syn også gjelde for partenes påstandsgrunnlag (anførsler), som ikke reguleres uttrykkelig i lovutkastet (til forskjell fra tvisteloven § 11-2). Forbrukerrådet bemerker videre at norske domstoler (herunder domstolstignende organer og nemnder) er bundet av EU-domstolens praksis om å håndheve forbrukeravtaledirektivet av eget tiltak. Vår erfaring er at klagenemndene som kommer med rådgivende uttalelser ikke anser seg bundet av partenes påstander/påstandsgrunnlag. Det fremgår bl.a. av Finansklagenemndas saksbehandlingsregler pkt. 10 at «[n]emndenes behandling av saken er ikke begrenset av de anførlene og rettsgrunnlagene som partene har bragt inn i saken». Tilsvarende gjelder også for nemndenes sekretariat.

Forbrukerrådets erfaring er at FTU-loven § 7 ikke praktiseres fleksibelt av Forbrukertvistutvalgets sekretariat. Etter Forbrukerrådets syn må sekretariatet kunne endre partenes påstander dersom sekretariatet mener at påstanden i begjærings skjemaet er feil utfyllt.

8 Valg av referanselover

Gjennomføring av direktiv for utenrettslig tvisteløsning (ADR-direktivet) er en utvidelse av systemet for utenrettslig klagebehandling av saker mellom forbruker og næringsdrivende. Hensikten er både å etablere et helhetlig tilbud for utenrettslig tvisteløsning og å sikre et kvalitetsmessig godt tilbud. Direktivet gjennomføres i norsk rett ved ny lov om klageorganer for forbrukersaker, ny lov om Forbrukerklageutvalget og revidert HTU-forskrift, og gir lovgiver en mulighet til å harmonisere reglene som gjelder for nemnder og utvalg med kompetanse til å treffe vedtak med retts- og tvangskraft (FKU, HTU og ny Parkeringsklagenemnd). På denne bakgrunn reiser Forbrukerrådet spørsmål om klageorganer bør være mer likt regulert på bakgrunn av at de har samme funksjon som er å løse sivile tvister. Rettstekniske hensyn kan også tale for lik regulering av organ med samme funksjon. Spørsmålet kan illustreres ved å se på noen reguleringskarakteristika ved Forbrukerklageutvalget og Husleietvistutvalget (HTU).

Både FKU og HTU er organisert som frittstående forvaltningsorgan og begge omtales som domstollignende organ. De skiller seg likevel fra hverandre i måten de er regulert på. I forslaget til lov om Forbrukerklageutvalget skal forvaltningsloven følges med mindre det er annen henvisning jf lovforslaget § 4. I forslag til revisjon av forskrift for HTU er det i liten grad henvisning til forvaltningsloven, og det vises i større grad til tvisteloven og domstolloven. HTU er således i større grad regulert som et domstollignende organ enn som et forvaltningsorgan. Å løse sivile tvister mellom forbrukere og næringsdrivende har etter Forbrukerrådets oppfatning mindre til felles med kjernevirksomheten til et forvaltningsorgan som er utøving av offentlig myndighet.

Departementet uttaler at de ønsker å tydeliggjøre Forbrukerklageutvalgets rolle som uavhengig forvaltningsorgan (jf kulepunkt to side 7 og punkt 6.5.6. i høringsnotatet). Vi er imidlertid usikre på om punkt 6.5.6 treffer helt med tanke på virksomheten, for eksempel kan vedtak nemnda fatter neppe karakteriseres som vedtak i forvaltningslovens forstand og omtale av instruksjon og omgjøring er heller ikke betegnende.

Både FKU og HTU skal oppfylle ADR-direktivet, men det er foreslått ulik gjennomføring av direktivet i respektiv lov og forskrift. I lovforslaget til ny lov om Forbrukerklageutvalg er det foreslått å gjennomføre 90-dagers regelen og det er lagt til grunn at katalog for avvsningsgrunner i direktivet er uttømmende. For HTU er 90-dagers regelen ikke tatt inn og direktivets avvsningsgrunner er ikke forstått som uttømmende i revisjon av forskriften.

Både HTU og FTU avsier vedtak som har retts- og tvangskraft, noe som også kan karakteriseres som hovedaktiviteten til respektive nemnder. Det er også valgt ulike løsninger for forkynning for de to nemndene.

Forbrukerrådet tillater seg derfor å stille spørsmål om hensyn til likhet og harmonisering gir grunn for en mer ens tilnærming for regulering av nemndene.

9 Gruppesøksmål

I Sverige har Almäna reklamationsnämnden (ARN) kompetanse til å føre gruppesøksmål etter nærmere regler gitt i Förordning med instruktion for Almäna reklamationsnämnden § 3.

Den svenske ordningen innebærer at ARN kan prøve et gruppesøksmål dersom Konsumentombudsmannen beslutter det, eller en gruppe av forbrukere tar initiativ til gruppesøksmål. Det siste er særlig aktuelt i de tilfeller der Konsumentombudsmannen velger å ikke forfølge saken.

En kan se for seg tilsvarende ordning i Norge med mulighet for Forbrukerombudet til å beslutte om det skal føres gruppesøksmål. Med et utvidet mandat får Forbrukerombudet anledning til å foreta en hensiktsmessighetsvurdering av om sak skal bringes inn for Markedsrådet eller Forbrukerklageutvalget. Forbrukerrådet foreslår derfor at departementet vurderer å innta en bestemmelse tilsvarende Förordning med instruktion for Almäna reklamationsnämnden § 3 i ny lov om Forbrukerklageutvalget.

For ytterligere informasjon om ARNs ordning med gruppesøksmål vises vi til ARNs nettsider, se <http://www.arn.se/info-konsument/innandu-anmaler/kanarn-prova-tvisten/grupptalan/>

10 Grenseoverskridende klager

I forslag til lov om Forbrukerklageutvalget fremgår det av § 1 at Forbrukerklageutvalget skal behandle klager mellom næringsdrivende etablert i Norge og forbrukere bosatt i Norge eller i øvrige EØS-stater.

Det kan reises spørsmål om betydningen det vil få at ADR reguleringen skiller seg fra Brussels I konvensjonen og Luganokonvensjonen om verneting. I ADR-reguleringen er utgangspunktet at

saker mellom forbrukere og næringsdrivende som utgangspunkt skal behandles i staten der den næringsdrivende har opphold, jf artikkel 11 i ADR-direktivet.

Forbrukerrådet ved Forbruker Europa behandler grensekryssende saker i dag. Vernetingsvalget er basert på praksis fra Court of Justice etter Brussels I konvensjonen i grensekryssende avtaler inngått på internett. I saker mellom forbruker og næringsdrivende blir vernetinget regelmessig forbrukerens hjemlandsstat når den næringsdrivende retter sin virksomhet mot dennes hjemstat.

Forbruker Europa mottar og vurderer daglig vernetings spørsmål i tvister med utspring i grensekryssende avtaler. Forbrukerklageutvalget er et domstolslignende organ som omfattes av Brussels I og Lugano konvensjonen. I saker som faller innenfor utvalgets kompetanse vil sakene Forbruker Europa mottar måtte bedømmes etter Lugano konvensjonen. I sakene som faller utenfor utvalgets kompetanse vil vernetingsvurderingen ikke følge Luganokonvensjonen.

Dersom utvalget får kompetanse til å behandle prinsipielle saker kan vernetingsregler medføre at tvister mellom utenlandske forbrukere og norske næringsdrivende i liten grad vil komme opp for utvalget siden de fleste saker gjelder norske forbrukere som handler med utenlandske næringsdrivende. Vernetinget vil da regelmessig være selgers hjemstat og ikke forbrukerens.

Ovennevnte er Forbrukerrådet og fagforeningene i Forbrukerrådet sitt felles høringssvar.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Randi Flesland
direktør

Toril Melander Stene
juridisk direktør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.